

руками або умом. Другий спосіб — се бути власителем средств продукції і мати власть над тим багатством, яке другі втворюють. Розуміє ся, є цілком можливо, аби одна людина доставляла средства до життя в оба ці способи. Давнійше се дучало ся частійше чим тепер. Незадовго буде воно дучати ся ще рідше. Граніця поміж тими, що живуть з праці, а тими що живуть з властительства, зарисовує ся що раз яскравіше.

Колись працююдивець був робітником і робив у маленькій робітні wraz з иншими робітниками, яким платив наємну плату.

Ніжнійше він став наглядачем і вже не працював своїм і руками, а лише з дня на день поучував робітників, що мають робити, аби робота була видатнійша.

Ще пізнійше він наймав робітника, аби сей наглядав замість него, а сам пішов на ринок купувати сирій матеріял та продавати продукти.

Остаточно він випродав свою фабрику трестови і в заплату дістав блок акцій, що приносять дівіденди, або купу бондів, за котрі дістає проценти. Тепер він вже навіть не потребує йти близько фабрики; він може жити, де хоче, і процускати свої доходи, як хоче. Все купуване і продаване, все книговодство і пляноване, всю умову як і ручну роботу роблять наемні робітники. А дохід який від дістає і процускає без праці, є можливий лише через сей факт, що ці, що працюють, дістають за свою роботу менше, чим в дійсности заробляють.

І так, коли зберуть ся ряди до остаточної боротьби поміж капіталістами і робітниками, то по етороні капіталістів стануть лише ті, що живуть з властительства, і ті, що дадуть ся одурити, або підкупити, аби голосували проти інтересів класу, до якої самі належать.

По другій етороні стануть всі ті, що живуть з праці своїх рук і свого ума. Різниця поміж тілесною і умовою працею се властиво пережиття різниця між тілом і духом. Нема ручної праці, при якій не треба-б думати. Як би